

Povećanje transparentnosti javnih preduzeća i javnih ustanova – Ljubovija

Analiza sa preporukama

Transparentnost Srbija

Avgust 2021

Ova publikacija je omogućena podrškom Projekta za odgovornu vlast USAID GAI. Stavovi i izneta mišljenja pripadaju isključivo organizaciji Transparentnost Srbija.

O projektu i analizi

Analiza stanja i preporuke rezultat su rada u okviru projekta “Technical Assistance for Increasing Transparency of Local Public Enterprises (LPE) and other Local Public Institutions (LPI)” koji Transparentnost Srbija realizuje kao deo podrške koji GAI projekat USAID-a pruža lokalnim samoupravama u Srbiji na povećanju transparentnosti i odgovornosti.

Projekat predviđa saradnju sa četiri jedinice lokalne samouprave kako bi se podigao nivo transparentnosti u vezi sa javnim preduzećima i javnim ustanovama čiji su osnivač. Na osnovu analize postojećeg stanja na sajтовима JLS i njihovih JP (kao i JU), predviđeno je da TS izradi analize sa preporukama. Analize će biti namenjene jedinicama lokalnih samouprava i pojedinačnim JP, uključenim u projekat, dok će javne ustanove biti obuhvaćene zajedničkim preporukama u okviru preporuka za JLS.

U slučaju JLS, preporuke se zasnivaju na standardima koje preporučuje TS u okviru istraživanja i rangiranja “Indeks transparentnosti lokalne samouprave - LTI”, uz usklađivanje sa preporučenim (ili već predviđenim) merama i aktivnostima iz lokalnih antikorupcijskih planova.

2

Za JP, preporuke se zasnivaju na obavezama već predviđenim Zakonom o javnim preduzećima, standardima iz “Indeksa transparentnosti lokalnih lokalne samouprave – LTI”, (višim) standardima iz istraživanja transparentnosti javnih preduzeća “PETRA”.

Analiza početnog stanja

Ova analiza obuhvata samo stanje na sajtu opštine Ljubovija. Stanje na sajtovima javnih preduzeća je predmet posebnih analiza. Analiza, međutim, obuhvata i pojedine obaveze koje se odnose na obaveze JP (kao što su obaveze propisane Zakonom o JP), s obzirom na to da preporuke obuhvataju i dostavljanje opštini ili preuzimanje podataka koje JP objavljaju u skladu sa Zakonom o JP.

Zakon o javnim preduzećima, u članu 71, („Javnost u radu“) propisuje da je javno preduzeće dužno da na svojoj internet stranici objavi:

- radne biografije članova nadzornog odbora, direktora i izvršnih direktora;
- organizacionu strukturu;
- godišnji, odnosno trogodišnji program poslovanja, kao i sve njegove izmene i dopune, odnosno izvod iz tog programa ako javno preduzeće ima konkurenčiju na tržištu;
- tromesečne izveštaje o realizaciji godišnjeg, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja;
- godišnji finansijski izveštaj sa mišljenjem ovlašćenog revizora;
- druge informacije od značaja za javnost.

Vlada može utvrditi i druge elemente poslovanja javnog preduzeća koji će se objavljivati, a koji su od naročitog značaja za javnost.

3

Za neispunjavanje ove obaveze predviđena je novčana kazna od 50.000 do 150.000 dinara za odgovorno lice u javnom preduzeću.

Prema Zakonu, „javno preduzeće donosi dugoročni i srednjoročni plan poslovne strategije i razvoja“. Za svaku kalendarsku godinu javno preduzeće dužno je da doneše godišnji program poslovanja i dostavi ga nadležnom organu jedinice lokalne samouprave.

Javna preduzeća koja se finansiraju iz budžeta jedinice lokalne samouprave, godišnji program poslovanja dostavljaju najkasnije u roku od 15 dana od dana usvajanja akta o budžetu jedinice lokalne samouprave.

Zakon propisuje i da je javno preduzeće čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave dužno da tromesečne izveštaje o realizaciji godišnjeg, odnosno trogodišnjeg programa poslovanja dostavlja nadležnom organu jedinice lokalne samouprave u roku od 30 dana od dana isteka tromesečja.

Takođe, „javno preduzeće mora imati izvršenu reviziju finansijskih izveštaja od strane ovlašćenog revizora“ i „finansijski izveštaj sa izveštajem ovlašćenog revizora javno preduzeće dostavlja nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, radi informisanja“.

Lokalni antikorupcijski plan – aktuelno stanje i preporuka za regulisanje pojedinih pitanja u vezi sa transparentnošću JP i JU

Opština Ljubovija je u oktobru 2017. godine usvojila **Lokalni antikorupcijski plan** u skladu sa Modelom LAP-a koji je izradila Agencija za sprečavanje korupcije (tada Agencija za borbu protiv korupcije). LAP je bio sa rokom 2017-2018.

Iz oblasti transparentnosti u vezi sa javnim preduzećima i ustanovama, LAP-om su, u skladu sa Modelom, bile predviđene sledeće mere za čiju realizaciju je potrebno angažovanje JP, odnosno koordinacija između JLS i JP (dostavljanje potrebnih dokumenata i podataka i sl), odnosno mere koje su direktno povezane sa oblašću “transparentnost u vezi sa JP i JU”:

4.1.5 Obezbediti javnost rada Komisije za sprovođenje konkursa za izbor direktora JP.

Na internet prezentaciji opštine objaviti sva dokumenta o radu Komisije za sprovođenje konkursa za izbor direktora (zapisnici, odluke...)

Za realizaciju ove mere bilo je predviđeno da se do juna 2018. doneše skupštinska odluka kojom bi se istovremeno regulisale sve mere u vezi sa oblašću 4.1.

Stanje realizacije: Odluka nije usvojena

4

4.2.1 Obezbediti potpunu dostupnost informacija o svim organima javne vlasti koje opština osniva i delom ili u potpunosti finansira ili kontroliše.

Na internet prezentaciji opštine objavljen registar svih javnih službi, javnih preduzeća i drugih organizacija koje opština osniva i delom ili u potpunosti finansira ili kontroliše, a koja sadrži informacije o osnivanju, finansiranju, utrošku sredstava, organima upravljanja, rezultatima poslovanja i poslovnim planovima; Uspostavljena obaveza redovnog ažuriranja registra.

Ovu mjeru trebalo je realizovati do marta 2018. godine.

Stanje realizacije: Registar nije formiran

4.2.5 Uvesti obavezu objavljivanja dokumenata koji se odnose na upravljanje finansijama svih javnih službi, javnih preduzeća i drugih organizacija koje osniva opština. Usvojen interni akt kojim se reguliše objavljivanje svih dokumenata koji se odnose na upravljanje finansijama javnih preduzeća, ustanova, organa i organizacija koje osniva opština;

Bilo je predviđeno da se ova mera realizuje kroz Pravilnik o finansijskoj upravljanju i kontroli koji bi SO Ljubovija usvojila do jula 2017.

Stanje realizacije: U toku je izrada Pravilnika o finansijskom upravljanju i kontroli

Indeks transparentnosti lokalne samouprave – LTI – aktuelne ocene i sadašnje stanje, sa preporukama za unapređenje stanja

Istraživanje LTI obuhvata 18 indikatora povezanih sa javnim preduzećima i javnim ustanovama. Prema aktuelnom stanju (LTI 2021), Ljubovija je pozitivno ocenjena na devet od tih 18 indikatora. Reč je o ocenjivanju za LTI 2021, rađenom krajem 2020. i početkom 2021. godine.

Indikator br. 55: Da li na sajtu JLS postoji poseban segment posvećen javnim preduzećima sa podacima o JP? Ovaj indikator podrazumeva postojanje stranice na kojoj će biti predstavljanja sva JP čiji je osnivač JLS, sa osnovnim podacima o njima. Ta stranica može da se nalazi u okviru menija, na stranici "lokalna samouprava". Pozitivno se boduje i samo postojanje stranice sa spiskom, ali TS preporučuje da to bude stranica na kojoj će se naći svi relevantni podaci o JP, čime bi se ispunili kao pozitivni i brojni drugi indikatori iz oblasti "Javna preduzeća i javne ustanove (55-72). To znači objavljivanje, pored naziva, adrese, veb sajta, e-mail adrese, telefonskih kontakata, imena direktora i članova NO, takođe i njihovih profesionalnih biografija, podataka o postupku izbora direktora i članova NO, akta o sistematizaciji i broju zaposlenih u JP, cenovnika, planova rada, godišnjih finansijskih izveštaja, kvartalnih izveštaja ili linkova ka ažurnim stranicama na sajtovima JP gde se svi ovi podaci nalaze. Objavljivanje većine ovih podataka jeste obaveza JP po Zakonu o JP, ali neretko JP krše ovu obavezu pa čak i nemaju svoje internet stranice, osam godina nakon što je zakonom propisana obaveza objavljivanja dokumenata na sajtovima. TS stoga preporučuje JLS da na stranicama o JP postave sve ove podatke i na taj način kao osnivači preuzmu odgovornost za što transparentnije izveštavanje o stanju u ovom segmentu koji se s pravom smatra jednim od najpodložnijih ugrožavanju javnih finansija, političkim zloupotrebljama i korupciji u najširem značenju tog pojma).

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: Trenutno se na stranici „Javna preduzeća“ (u okviru stavke „Privreda“ u glavnom meniju na početnoj stranici sajta, nalaze samo osnovne informacije o delatnostima koje obavljaju dva JP čiji je osnivač opština Ljubovija. Nema (ni na stranici „Kontakt“) čak ni kontakt informacija o JP. TS preporučuje da na stavci „Lokalna samouprava“ otvorи posebna stranica „Javna preduzeća i javne ustanove“ i da na njoj oba JP dobiju svoje podstranice na kojima će uz naziv, adresu, veb sajt, e-mail adresu, telefonski kontakt, biti objavljeni i sledeći podaci (ili direktni linkovi ka sajtovima JP gde se nalaze ti ažurni podaci):

- imena direktora i članova NO i njihove profesionalne biografije, rešenja (sa obrazloženjem) o izboru direktora i članova NO
- akta o sistematizaciji
- podaci o aktuelnom broju zaposlenih u JP
- cenovnici
- godišnji planovi rada
- godišnji finansijski izveštaji
- tromesečni izveštaji

Obavezu objavljivanja treba regulisati aktom koji će obavezati JP čiji je osnivač da dostavljaju određene informacije (ili da ih učine dostupnim na svom sajtu radi preuzimanja) odgovornom licu u opštini radi objavljivanja na sajtu JLS, na stranici posvećenoj JP. Ovaj akt bi obuhvatio deo mera koje su bile predviđene LAP-om (odлуka koju je trebalo usvojiti u skladu sa merom 4.1.1). Ukoliko u opštini Ljubovija postoji spremnost da se na ovaj način reguliše ovo pitanje, TS će sarađivati u izradi pomenutog akta.

Što se tiče načina na koji će se urediti stranica na kojoj bi se objavljavali navedeni podaci, primeri dobre prakse mogu se naći u analizi LTI 2021: https://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/LTI_2021_izvetaj.pdf (str 35)

Indikator br. 56: Da li na sajtu JLS postoji poseban segment posvećen javnim ustanovama sa podacima o JU? Ovaj indikator podrazumeva postojanje stranice na kojoj će biti predstavljene sve JU čiji je osnivač JLS, sa osnovnim podacima o njima. Moguće je da se, radi što kvalitetnijeg zadovoljavanja potreba građana, kao korisnika usluga ustanova, na stranici nađu osnovni podaci i o drugim ustanovama na području JLS čiji osnivač nije JLS, ali je potrebno da bude jasno naznačeno u čijoj su nadležnosti pojedine ustanove. Ta stranica može da se nalazi u okviru menija, na stranici "lokalna samouprava", kao pandan stranici na kojoj su predstavljena JP, ili na zajedničkoj stranici na kojoj će biti JP i JU. Pozitivno se buduje i samo postojanje stranice sa spiskom, ali TS preporučuje da to bude stranica na kojoj će se naći svi relevantni podaci o JU, čime bi se ispunili kao pozitivni i brojni drugi indikatori iz oblasti "Javna preduzeća i javne ustanove (55-72)". To znači objavljivanje, pored naziva, adrese, veb sajta, e-mail adrese, telefonskih kontakata, imena direktora i članova upravnog odbora odnosno nadzornog odbora, takođe i njihovih profesionalnih biografija, podataka o postupku izbora direktora, akta o sistematizaciji i broju zaposlenih u JU, cenovnika, planova rada, godišnjih finansijskih izveštaja, ili linkova ka ažurnim stranicama na sajtovima JU gde se svi ovi podaci nalaze.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: Trenutno se na stranicama u okviru stavke „Društvo“ mogu pročitati osnovne informacije i o javnim ustanovama čiji je osnivač opština Ljubovija. TS preporučuje da se informacije o JU čiji je osnivač opština Ljubovija grupišu (i) na stranici „Javna preduzeća i javne ustanove“ (u skladu sa preporukom za indikator 55). Tu bi trebalo objaviti osnovne podatke (naziv, adresu, veb sajt, e-mail adresu, kontakt telefon). TS preporučuje da se, radi velikog obima posla koji bi podrazumevalo objavljivanje svih podataka koje predviđa opšta preporuka za indikator 56, na navedenoj stranici pitanje dostupnosti svih nabrojanih podataka (imena direktora i članova upravnog odbora odnosno nadzornog odbora, takođe i njihovih profesionalnih biografija, podataka o postupku izbora direktora, akta o sistematizaciji i broju zaposlenih u JU, cenovnika, planova rada, godišnjih finansijskih izveštaja i sl) reguliše obavezivanjem JU da na svojim internet sajtovima objavljuju i redovno ažuriraju pomenute podatke (aktom pomenutim u preporuci za indikator 55) i dopisom kojim bi se JU izvestile na nužnost ispunjavanja te obaveze.

Indikator br. 57: Da li posmatrano JP ima svoj sajt?

Ovaj indikator podrazumeva da javno preduzeće koje se posmatra kao uzorak ima funkcionalan internet sajt.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: JKP Standard koje je posmatrano prilikom ocenjivanja ima svoj sajt, ali ga JP Ljubovija nema. Reč je o obavezi u skladu sa Zakonom o JP i TS je uputila posebne preporuke u vezi sa ovim problemom JP Ljubovija. TS preporučuje da opština Ljubovija kao osnivač upotrebi sve raspoložive mehanizma kako bi omogućila (u prvom redu resurse) da JP izradi sajt i kako bi utvrdila odgovornost u slučaju nerealizacije ove preporuke koja je zakonska obaveza.

Indikator br. 58: Da li posmatrana JU ima svoj sajt?

Ovaj indikator podrazumeva da javna ustanova koja se posmatra kao uzorak ima funkcionalan internet sajt.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: Kao uzorak je posmatrana predškolska ustanova, koja ima svoj sajt. Sve JU čiji je osnivač opština Ljubovija imaju svoje internet sajtove.

Indikator br. 59: Da li su sprovedeni konkursi za izbor direktora javnih preduzeća?

Ovaj indikator podrazumeva da su u svim JP direktori izabrani na konkursu ili da v.d. direktora nisu u tom statusu duže nego što zakon dozvoljava - 12 meseci. Ukoliko su svi direktori izabrani na konkursu, a jedan nije ili je jedan u v.d. statusu duže od zakonom propisanog roka, indikator je negativan.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: U ovom slučaju reč je o ispunjavanju zakonske obaveze, a ocena je formirana na osnovu podataka dobijenih od opštine Ljubovija u okviru istraživanja za LTI 2021. TS preporučuje da se konkursi raspisuju na vreme, da v.d stanje traje što kraće i da se vršioci dužnosti imenuju samo u slučajevima kada zbog objektivnih okolnosti nije bilo moguće sprovesti konkurs (nije se javio niko ko ispunjava uslove i sl).

7

Indikator br 60: Da li je sproveden konkurs za izbor direktora javnih ustanova?

Ovaj indikator podrazumeva da su u svim JU direktori izabrani na konkursu, čak i u slučaju kada zakon ne propisuje obavezu izbora direktora na konkursu, ili da v.d. direktora nisu u tom statusu duže od 12 meseci. Ukoliko su svi direktori izabrani na konkursu, a jedan nije ili je jedan u v.d. statusu duže od zakonom propisanog roka, indikator je negativan. Ocena je formirana na osnovu podataka dobijenih od opštine Krupanj u okviru istraživanja za LTI 2021. TS preporučuje da JLS regulišu svojim aktima obavezan izbor svih direktora JU na javnim konkursima.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: S obzirom na to da ne postoji krovni zakon koji bi se odnosio na sve JU (kao što je Zakon o JP, u slučaju JP) i koji bi regulisao način izbora direktora, već je to uređeno pojedinačnim propisima za razne oblasti (a za pojedine zakon ne propisuje obavezan konkurs), TS preporučuje da se skupštinskim aktom obavežu sva JU da svojim statutom propišu da se direktor imenuje nakon sprovedenog javnog konkursa.

Indikator br 61: Da li je na sajtu JLS ili JP objavljena sistematizacija JP?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jednog JP. Sistematizacija JP se traži na sajtu JLS, na stranici posvećenoj JP ili na sajtu JP.

Aktuelna ocena: 0

Preporuka TS: TS preporučuje da se skupštinskim aktom propiše da se ovaj dokument objavljuje na internet sajtu JP i opštine (na delu posvećenom JP), na način kako je već prethodno opisano (indikator 55).

Indikator br 62: Da li je na sajtu JLS ili JU objavljena sistematizacija JU?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jedne JU. Sistematizacija JU se traži na sajtu JLS, na stranici posvećenoj JU, ili na sajtu JP.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: TS preporučuje da se skupštinskim aktom propiše da se ovaj dokument objavljuje na internet sajtu JU na način kako je već prethodno opisano (indikator 56).

Indikator br 63: Postoji li stranica Komisije za izbor direktora JP sa svim dokumentima, uključujući zapisnike sa sednica?

Ovaj indikator podrazumeva da postoji stranica Komisije i da su na njoj pored konkursa, podataka o testiranjima, intervjuima, rangiranju, obrazloženih odluka o izboru direktora, objavljeni i zapisnici sa sednica Komisije za izbor direktora.

Aktuelna ocena: 0

Preporuka TS: TS preporučuje da se skupštinskim aktom (kao i posebnim aktom opštinskog veća koji bi uredio objavljivanje informacija na internet sajtu opštine) propiše obaveza objavljivanja navedenih dokumenata na stranici Komisije (konkurs, zapisnici sa sednica Komisije, podaci o testiranjima, intervjuima, rangiranju, obrazložene odluke o izboru direktora). Stranica, odnosno podstranica, Komisije može se postaviti u okviru stranice „JP i JU“ koja bi se otvorila u skladu sa preporukom za indikator 55.

8

Indikator br 64: Da li su na sajtu objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JP?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jednog JP. Dokumenti se mogu objaviti na stranici posvećenoj JP i/ili na stranici posvećenoj Komisiji za izbor direktora JP. Kao pozitivno boduje se i ukoliko su dokumenti objavljeni na sajtu JP. Za razliku od indikatora broj 63, za pozitivnu ocenu ovog indikatora nije neophodno da budu objavljeni zapisnici sa sednica Komisije, već prijave, rang liste, odluka o izboru sa obrazloženjem. Ukoliko je indikator 63 bodovan pozitivno, to automatski znači da je pozitivan i ovaj indikator.

Aktuelna ocena: 0

Preporuka TS: Preporuke u vezi sa ovim indikatorom već su sadržane u ranije navedenim preporukama – za indikator 63 (objavljivanje dokumenata na internet (pod)stranici Komisije za izbor direktora JP) i za indikator 55 (objavljivanje informacija na stranici na kojoj su prikazana JP)

Indikator br 65: Da li su na sajtu JU ili JLS objavljeni dokumenti iz procedure izbora direktora JU?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jedne JU. Za ovaj indikator TS je postavila visok standard i smatra da je zadovoljavajući nivo transparentnosti postignut ukoliko su, pored obrazloženih odluka o izboru direktora i rang listi, objavljeni i zapisnici sa sednica

Komisije za izbor/predlaganje direktora. Ti dokumenti mogu se objaviti na stranici posvećenoj JU na sajtu JLS, na sajtu JU ili na nekoj drugoj stranici sajta JLS gde će biti lako dostupna preko linka ili funkcionalne pretrage sajta.

Aktuelna ocena: 0

Preporuka TS: S obzirom na to da većinu direktora JU skupštini predlaže kadrovska komisija, za ispunjavanje ove obaveze bilo bi potrebno objaviti dokumenta (zapisnik i odluku) sa sednica komisije. To bi podrazumevalo postojanje i posebne stranice (na stranici posvećenoj Skupštini opštine, na primer) kadrovske komisije ili objavljivanje ovih dokumenata na stranici posvećenoj JU. Uz razumevanje da je reč o zahtevnom indikatoru, TS preporučuje da se formira stranica kadrovske komisije na kojoj bi se objavljivale odluke i zapisnici.

Indikator br. 66: Da li su na sajtu JP ili JLS objavljeni godišnji planovi rada JP?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jednog JP. Ovaj indikator podrazumeva objavljivanje na sajtu JP aktuelnog godišnjeg plana ili objavljivanje tog dokumenta na sajtu JLS, na stranici posvećenoj JP ili nekoj drugoj stranici gde će biti lako dostupan preko direktnog linka ili funkcionalne pretrage sajta.

Aktuelna ocena: 0

Preporuka TS: Preporuka u vezi sa ovim indikatorom sadržana je u preporuci za indikator 55 (objavljivanje podataka na sajtu opštine i regulisanje te obaveze skupštinskim aktom)

Indikator br. 67: Da li su na sajtu JP ili JLS objavljeni izveštaji o radu JP?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jednog JP. Ovaj indikator podrazumeva objavljivanje na sajtu JP kvartalnih izveštaja za prethodni period, ili objavljivanje tih dokumenata na sajtu JLS, na stranici posvećenoj JP ili nekoj drugoj stranici gde će biti lako dostupni preko direktnog linka ili funkcionalne pretrage sajta.

Aktuelna ocena: 0

Preporuka TS: Preporuka u vezi sa ovim indikatorom sadržana je u preporuci za indikator 55 (objavljivanje podataka na sajtu opštine i regulisanje te obaveze skupštinskim aktom)

Indikator br 68: Da li su na sajtu javnih ustanova ili na sajtu JLS objavljeni godišnji planovi rada javnih ustanova?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jedne JU (predškolska ustanova, na čijem je sajtu naknadnom pretragom na mestu na kome se ne bi očekivalo da će biti dokumenti – među izveštajima o aktivnostima, kao što je poseta Deda Mraza – nađen Godišnji plan rada 2020/21). TS preporučuje objavljivanje ovih dokumenata na sajtu JU na posebnoj stranici Dokumenta i/ili na stranici sajta JLS posvećenoj javnim ustanovama.

Aktuelna ocena: 0

Preporuka TS: Preporuka u vezi sa ovim indikatorom sadržana je u preporuci za indikator 56 (objavljivanje podataka na sajtu opštine i sajtu JU i regulisanje te obaveze skupštinskim aktom).

Indikator br 69: Da li su na sajtu javnih ustanova ili na sajtu JLS objavljeni izveštaji o radu javnih ustanova?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jedne JU. TS preporučuje objavljivanje ovih dokumenata na sajtu JU ili na stranici sajta JLS posvećenoj javnim ustanovama.

Aktuelna ocena: 0

Preporuka TS: Preporuka u vezi sa ovim indikatorom sadržana je u preporuci za indikator 56 (objavljivanje podataka na sajtu opštine i sajtu JU i regulisanje te obaveze skupštinskim aktom)

Indikator br 70: Da li su podaci o broju zaposlenih u JU objavljeni na sajtu JLS?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jedne JU. Ovaj podatak može se objaviti na posebnoj stranici sajta JLS gde će biti podaci o broju zaposlenih u JLS, u upravi, JP, JU i drugim indirektnim korisnicima budžeta, ili na stranici posvećenoj javnim ustanovama ili u informatoru o radu. Kao pozitivno se budi i kada je broj zaposlenih - u svim pojedinačnim JU, a ne zbirno - dostupan u budžetu, ali TS preporučuje da se podaci o broju zaposlenih izdvoje kao posebna kategorija.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: Preporuka u vezi sa ovim indikatorom sadržana je u preporuci za indikator 56 (objavljivanje podataka na sajtu opštine i sajtu JU i regulisanje te obaveze skupštinskim aktom)

Indikator br 71: Da li su podaci o broju zaposlenih u javnim preduzećima objavljeni na sajtu JLS?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jednog JP. Ovaj podatak može se objaviti na posebnoj stranici gde će biti podaci o broju zaposlenih u JLS, u upravi, JP, JU, ili na stranici posvećenoj javnim preduzećima ili u informatoru o radu. Kao pozitivno se budi i kada je broj zaposlenih u JP - pojedinačnim JP, a ne zbirno - dostupan u budžetu, ali TS preporučuje da se podaci o broju zaposlenih izdvoje kao posebna kategorija.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: Preporuka u vezi sa ovim indikatorom sadržana je u preporuci za indikator 56 (objavljivanje podataka na sajtu opštine i sajtu JU i regulisanje te obaveze skupštinskim aktom u skladu sa radnom verzijom nacrta LAP-a)

Indikator br. 72: Da li je cenovnik usluga lokalnih institucija/preduzeća dostupan na internetu, na sajtu opštine ili JP/JU?

Ovaj indikator ocenjuje se na osnovu uzorka - jednog JP i jedne JU. Da bi indikator bio ocenjen pozitivno potrebno je da budu dostupni cenovnici i posmatranog JP i posmatrane JU (ukoliko postoji cenovnik). Priznaju se sve kombinacije - objavljivanje oba cenovnika na sajtu JLS, oba na sajтовima JP i JU, ili jedan na sajtu JLS; a drugi na sajtu JP ili JU.

Aktuelna ocena: 1

Preporuka TS: Preporuka u vezi sa ovim indikatorom sadržana je u preporuci za indikatore 55 i 56 (objavljivanje podataka na sajtu opštine, sajtu JP i sajtu JU i regulisanje tih obaveza skupštinskim aktom)

Preporuke

Na ovom mestu su zbirno predstavljene preporuke koje su već date u okviru analize svih pojedinačnih LTI indikatora povezanih sa JP i JU:

Opšta preporuka u vezi sa indikatorima 55-72: *TS preporučuje da JLS zauzme aktivniji odnos prema JP i JU, preuzimanjem dela odgovornosti i objavljivanjem podataka na sajtu JLS, ali i insistiranjem da sama JP i JU, odnosno njihovi rukovodioci ispunjavaju, u prvom redu zakonske obaveze u pogledu transparentnosti, a potom i standarde postavljene u okviru LTI.*

Transparentnost Srbija preporučuje da Skupština opštine Ljubovija usvoji odluku čiji bi fokus bio na transparentnosti u vezi sa javnim preduzećima i ustanovama, a čime bi se ujedno ostvarile pojedine mere iz LAP-a opštine Ljubovija (oblast 4). Tom odlukom bi se, pored ostalog ustanovila obaveza otvaranja posebne stranice posvećene JP i JU, stranice Komisije za izbor direktora JP, obaveza objavljivanja svih informacija nastalih u radu Komisije i u vezi sa Komisijom, obaveza izrade, objavljivanja i ažuriranja registra javnih službi i javnih preduzeća i objavljivanja dokumenata koji se odnose na upravljanje finansijama JS i JP.

TS preporučuje da opštinsko veće usvoji akt kojim bi se regulisala obaveza (i procedure) u vezi sa objavljivanjem akata na sajtu opštine, kako onih dokumenata i informacija za koje je predviđena obaveza republičkim propisima, tako i onih za koje je obaveza ustanovljena aktima koje je usvojila SO (među kojima je i skupštinska odluka iz prethodne preporuke). TS će, ukoliko postoji spremnost za usvajanje ove dve preporuke i regulisanje ovih pitanja, sarađivati sa opštinom Ljubovija u izradi ova dva akta.

TS preporučuje da se u meniju „Lokalna samouprava“ otvorи nova stranica „Javna preduzeća i ustanove“ na kojoj bi svoje podstranice imala JP i JU čiji je osnivač opština Ljubovija. U vezi sa JP, TS preporučuje da se na toj stranici, pored naziva, adrese, veb sajta, e-mail adrese, telefonskih kontakata, objavljuju i sledeći podaci (ili direktni linkovi ka sajtovima JP gde se nalaze ti ažurni podaci):

- imena direktora i članova NO i njihove profesionalne biografije, rešenja (sa obrazloženjem) o izboru direktora i članova NO
- akta o sistematizaciji
- podaci o aktuelnom broju zaposlenih u JP
- cenovnici
- godišnji planovi rada
- godišnji finansijski izveštaji
- tromesečni izveštaji

TS preporučuje da se stranica, odnosno podstranica, Komisije za izbor direktora JP postavi u okviru stranice „JP i JU“ koja bi se otvorila u skladu sa prethodnom preporukom. TS preporučuje da se ranije pomenutim skupštinskim aktom (kao i posebnim aktom

opštinskog veća koji bi uredio objavljivanje informacija na internet sajtu opštine) propiše obaveza objavljivanja sledećih dokumenata na stranici Komisije za izbor direktora JP: konkurs, zapisnici sa sednica Komisije, podataci o testiranjima, intervuima, rangiranju, obrazložene odluke o izboru direktora.

TS preporučuje da se, radi velikog obima posla koji bi podrazumevalo objavljivanje svih podataka koje predviđa opšta preporuka za indikator 56 (objavljivanje podataka na internet stranici opštine posvećenoj JU), na sajtu opštine (na stranici posvećenoj JP i JU) nabroje JU čiji je osnivač opština Ljubovija i objave osnovni podaci o njima, a da se pitanje dostupnosti informacija i dokumenata u vezi sa transparentnošću JU (imena direktora i članova upravnog odbora odnosno nadzornog odbora, njihovih profesionalnih biografija, podataka o postupku izbora direktora, akta o sistematizaciji i broju zaposlenih u JU, cenovnika, planova rada, godišnjih finansijskih izveštaja i sl) reguliše obavezivanjem JU da na svojim internet sajтовимa objavljuju i redovno ažuriraju pomenute podatke (pomenutim skupštinskim aktom) i dopisom kojim bi se JU izvestile o nužnosti ispunjavanja te obaveze.

TS preporučuje da se konkursi za direktore JP i JU raspisuju na vreme, da v.d stanje traje što kraće i da se vršioci dužnosti imenuju samo u slučajevima kada zbog objektivnih okolnosti nije bilo moguće sprovesti konkurs (nije se javio niko ko ispunjava uslove i sl).

S obzirom na to da ne postoji krovni zakon koji bi se odnosio na sve JU (kao što je Zakon o JP, u slučaju JP) i koji bi regulisao način izbora direktora, već je to uređeno pojedinačnim propisima za razne oblasti (a za pojedine zakon ne propisuje obavezan konkurs), TS preporučuje da se skupštinskim aktom obavežu sva JU da svojim statutom propišu da se direktor imenuje nakon sprovedenog javnog konkursa.

12

TS preporučuje da se formira stranica kadrovske komisije na kojoj bi se objavljivale odluke i zapisnici.

TS preporučuje da opština Ljubovija omogući resurse i upotrebi sve mehanizme u svojoj nadležnosti kako bi JP koje trenutno nema svoj sajt (JP Ljubovija) postavilo internet prezentaciju.

Javne ustanove

S obzirom na činjenicu da postoji relativno veliki broj JU čiji je osnivač opština Ljubovija, TS preporučuje da se aktom koji će regulisati objavljivanje podataka o JP i JU ne obuhvati i obaveza objavljivanja agregatnih podataka o JU na sajtu opštine Ljubovija. To bi, naime, iziskivalo angažovanje značajnih ljudskih resursa i upitno je da li bi se mogla obezbediti održivost.

Stoga TS smatra da je u ovom trenutku bolje rešenje da se tim aktom propiše obaveza JU da objavljuju određene dokumente i informacije, a da opština Krupanj i pre usvajanja

navedenog akta uputi dopis (preporuku) JU čiji je osnivač i pozove ih da na svojim internet sajтовима redovno objavljuju podatke, koji su obuhvaćeni istraživanjem LTI i pretpostavljaju zadovoljenje relativno visokog standarda transparentnosti:

- Ime direktora i radna biografija (u profesionalnom formatu)
- Imena članova upravnog odbora odnosno nadzornog odbora (odnosno saveta škole)
- Rešenje (sa obrazloženjem) o imenovanju direktora
- Akt (pravilnik) o sistematizaciji radnih mesta
- Podatak o aktuelnom stanju – broju zaposlenih
- Cenovnik usluga
- Godišnji plan/program rada
- Godišnji finansijski izveštaj
- Godišnji izveštaj o radu

U dopisima JU, opština Ljubovija može da ukaže da će objavljivanje ovih podataka postati obaveza po usvajanju skupštinskog akta (ukoliko postoji volja da se ova pitanja regulišu aktom na način na koji TS predlaže). Takođe, može se pozvati na aktuelno stanje na sajтовima JU (koje je TS utvrdila na početku ovog projekta) i u skladu sa tim ukazati šta je potrebno dodati, šta nastaviti redovno ažurirati, a šta je potrebno dopuniti i dalje redovno objavljuvati u slučajevima kada dokumenti/informacije nisu nađeni.

Stanje na sajтовima javnih ustanova čiji je osnivač opština Ljubovija:

13

Biblioteka „Milovan Glišić“ (Dom kulture)

<https://biblioteka-ljubovija.org.rs/>

Postoji tabela sa brojem sistematizovanih radnih mesta i izvršilaca i aktuelnim stanjem (ne navodi se za koji datum je to aktuelno stanje). Pod stavkom "Kontakt" se može naći ime direktorke.

Osnovna škola „Petar Vragolić“

<https://www.petarvragolic.edu.rs/>

U meniju, pod stavkom "Rad škole", postoji stranica "Preuzimanje dokumenata", gde su godišnji planovi rada (uključujući i aktuelni 2020/2021), statut, petogodišnji razvojni plan, finansijski izveštaji za 2017.

Srednja škola „Vuk Karadžić“

<https://www.sskolaljubovija.rs/>

U meniju, pod stavkom "Oglasna tabla", postoji stranica "Dokumenata škole", gde su godišnji planovi rada i izveštaji o radu, uključujući i aktuelne.

Ime i kontakt podaci direktorke su na stranici "Kontakt".

Predškolska ustanova „Poletarac“

<https://www.poletarac.org/>

Na stranici "Hronika ustanove" postoji podatak o broju zaposlenih, po poslovima i zadacima, bez podatka na koji datum se podaci odnose. Na stranici "Program rada" su

prepričani detalji o funkcijama predškolskih ustnova i oblicima rada sa decom. Na stranici "Dokumenta" su Statut, Pravilnik o sistematizaciji, izveštaj o radu za 2017/2018 i plan rada za 2018/2019.

Dom zdravlja

<http://www.dzljubovija.com/>

Na početnoj stranici postoji direktni link na "Dokumenta" (gde je Statut) a u glavnom meniju stavka "Finansijski izveštaji". Na ovoj stranici su "Dnevni finansijski izveštaji", gde su samo pobrojani datumi, bez aktivnih linkova ili dokumenata. Na "Periodičnim izveštajima" postoje tri tromesečna iz 2018. godine, a na "Godišnjim izveštajima" za 2017. godinu.

U okviru "Organizacione strukture" (u meniju) postoji stavka menadžment sa kontakt podacima direktorke.

Centar za socijalni rad Ljubovija

<http://czsrlijubovija.blogspot.com/>

Na sajtu je, od podataka i dokumenata, nađen jedino Informator o radu, ali ne u obliku koji omogućava preuzimanje, već u sastavu stranice.

U njemu su podaci o direktorki, o broju sistematičkih i popunjene radnih mesta, narativni podaci o troškovima i načinu finansiranja (sopstveni prihodi i budžet Republike).